

ĐA VĂN HÓA TRONG DẠY HỌC - MỘT CÁCH TIẾP CẬN MỚI CỦA GIÁO DỤC ĐẠI HỌC

Nguyễn Tiến Long^{1*}, Đỗ Thị Minh Trang², Phạm Văn Sơn³

Tóm tắt. Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học là một trong những xu hướng mới có nhiều ưu điểm và hiệu quả cao của giáo dục thế kỷ XXI. Có thể coi Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học là một quan điểm của dạy học hiện đại với cách tiếp cận quá trình dạy học hướng vào người học. Đó là quá trình người dạy giúp người học tích cực, chủ động hòa nhập với văn hóa nhà trường (các điều kiện, nội dung học tập và phương pháp dạy học) và văn hóa doanh nghiệp nhằm hình thành, phát triển và hoàn thiện nhân cách của người học, giúp người học đáp ứng được những yêu cầu của xã hội.

Từ khóa: Đa văn hoá, giáo dục đại học.

1. Đặt vấn đề

Việc dạy và học không phải là một công việc dễ dàng, ngay cả khi người dạy và người học có cùng nền tảng xã hội, kinh tế và văn hóa. Do đó, họ có thể gặp một số khó khăn trong lớp học khi giao tiếp giữa người dạy và người học đến từ những khu vực văn hóa khác nhau. Điều này có thể ảnh hưởng tiêu cực đến quá trình tiếp cận học tập của người học. Quá trình học tập của người học là một quá trình tiếp thu kiến thức và kỹ năng để đạt được mục đích nâng cao năng lực cá nhân, hòa nhập với văn hóa cộng đồng, học tập cho phép mỗi cá nhân làm việc nhanh hơn, thông minh hơn và chuyên nghiệp hơn trong môi trường hội nhập quốc tế. Quá trình học tập này được hỗ trợ bởi quá trình đào tạo, trong đó, đào tạo sẽ định hướng cho người học thông qua các hướng dẫn cụ thể, hỗ trợ người học đạt được kiến thức mới hoặc sử dụng kiến thức mới theo một phương thức cụ thể hoặc đạt tới một mức độ hiệu quả cụ thể trong một khoảng thời gian xác định. Chính vì vậy, để giải quyết những thách thức trong văn hóa học tập đòi hỏi mỗi người phải có tư duy mới về cách tiếp thu kiến thức và kỹ năng, cũng như thích ứng văn hóa để theo kịp với nền kinh tế tri thức.

Được coi là người khai mở những tư tưởng dạy học, Khổng Tử (551-479 TCN) [1-3], nhà triết học Trung Quốc cổ đại, đã rất coi trọng phương pháp, cách thức học cũng như cách thức dạy, nhằm hướng tới một mục đích đó là “sự hiểu biết”. Phương pháp dạy học được Khổng Tử tiếp cận là sự tương tác từ hai phía: người thầy và người trò nhằm đạt hiệu quả cao nhất. Việc dạy học đòi hỏi ở người học phải tích cực, chủ động, vai trò của người dạy là điều khiển có định hướng. Đặc biệt, Khổng Tử rất tâm đắc tư tưởng “áp dụng cách dạy học cho từng đối tượng”, còn được gọi là “Nhân tài thi giáo”. Theo Khổng Tử, để cho việc dạy học có hiệu quả, điều cơ bản là phải xem xét tư chất, cá tính, khả năng của người học mà có phương pháp dạy học khác nhau, cũng như cách truyền đạt kiến thức cho phù hợp. Qua đó cho thấy, việc coi trọng chữ “Nhân”, coi trọng “Văn hóa” riêng của từng người, Khổng Tử lý giải dạy học không phải là một phương pháp bất biến, áp dụng đồng nhất cho tất cả mọi người, mà phải tùy từng đối tượng, tùy từng văn hóa của người học.

Phát triển tư tưởng của Khổng Tử, Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học đã và đang là một trong những xu hướng phát triển mới có nhiều ưu điểm và hiệu quả cao của giáo dục thế kỷ XXI. Tiếp cận đa văn hóa trong

---

Ngày nhận bài: 06/01/2022. Ngày nhận đăng: 26/02/2022.

¹ Viện Sư phạm Kỹ thuật, Trường Đại học Bách khoa Hà Nội

* e-mail: long.nguyentien@hust.edu.vn

² Khoa Công trình, Trường Đại học Hàng hải Việt Nam

³ Tạp chí Thiết bị Giáo dục, Hà Nội

dạy học góp phần thực hiện mục tiêu của giáo dục đại học là “lấy người học làm trung tâm”, nó không chỉ tạo điều kiện cho người học làm việc và học tập độc lập, mà còn góp phần giúp người học dễ dàng thích nghi và tiếp nhận văn hóa nhà trường và văn hóa doanh nghiệp để học tập hiệu quả hơn.

2. Quá trình hình thành của Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học

Văn hóa luôn đi liền với giáo dục, giáo dục đi liền với văn hóa. Cả hai đều là sản phẩm đặc thù của loài người, chỉ loài người mới có. Văn hóa, văn minh là nội dung của giáo dục – đào tạo, và cũng là mục tiêu của giáo dục – đào tạo. Nhiệm vụ của giáo dục là làm sao chuyển vốn học vấn thành vốn văn hóa, từ tri thức, kỹ năng sang thái độ giá trị nhân cách. Tiến hành giáo dục trước hết và cuối cùng là nhằm phát triển con người, hình thành ở mỗi người nhân cách văn hóa, đòi hỏi một môi trường giáo dục tương ứng mà có thể gọi là văn hóa trong dạy học. Tiếp cận văn hóa trong dạy học trên thế giới từ xưa tới nay đã được nghiên cứu, đề cập ở nhiều khía cạnh khác nhau.

John Dewey (1859 – 1952) [4], người đặt nền móng cho triết lý giáo dục của Mỹ thế kỷ XX, có tư tưởng giáo dục tiến bộ về chủ nghĩa kinh nghiệm (giáo dục phải dựa trên nền tảng kinh nghiệm của người học). Quan niệm này đối lập với nền giáo dục truyền thống (coi giáo dục là sự đào tạo từ bên ngoài, truyền dạy những nội dung kiến thức, kỹ năng, chuẩn mực và nguyên tắc ứng xử đã được phát triển trong quá khứ cho thế hệ mới). Trong tư tưởng giáo dục tiến bộ của Dewey, giá trị của văn hóa cá nhân được đề cao, học thông qua tự trải nghiệm bản thân, học tập phải gắn liền với lợi ích của cuộc sống, học là để thích ứng với môi trường luôn thay đổi. Vì vậy, kinh nghiệm của người học trở thành yếu tố trung tâm của nền giáo dục tiến bộ ấy, giáo dục phải tạo điều kiện thuận lợi nhất để người học phát triển kinh nghiệm cá nhân. Luận điểm quan trọng của tác giả là sự “tương tác xã hội”, giúp người học kiến tạo tri thức thông qua những kinh nghiệm đã có của bản thân. Phương pháp dạy học phải hướng vào sự phân hóa người học và tích hợp trong nội dung học tập, phải phù hợp với năng lực và kinh nghiệm hiện có của người học. Như vậy, triết lý giáo dục của Dewey phản ánh sự tiến bộ trong giáo dục là dạy học gắn liền với kinh nghiệm cá nhân của người học – hay dạy học tiếp cận văn hóa của người học mà luận án đang quan tâm nghiên cứu. Triết lý này có giá trị rất lớn cho việc đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục để tìm kiếm con đường đưa nền giáo dục thoát khỏi tình trạng lạc hậu, tu duy bảo thủ và trì trệ.

Rực rỡ với “Lý thuyết tương tác biểu trưng”, Mead (1863-1931) có những quan niệm đột phá về mối quan hệ giữa con người trong xã hội. Ông đã đưa những tư tưởng đó vào cuốn sách được đánh giá cao “Tâm trí, bản thân và xã hội” (1934 – xuất bản sau khi ông qua đời) và được giảng dạy tại nhiều trường đại học. Lý thuyết về “cái tôi” của Mead, mà Tâm lý học gọi là “bản ngã”, thực chất tồn tại trong mối quan hệ tương tác với xã hội, mọi hành động của “cái tôi” được quy định bởi các yếu tố kinh tế, văn hóa, xã hội và tâm lý. Qua đó có thể thấy được sự quan tâm đến “văn hóa tương tác cá nhân” của nhà triết học thực dụng Mỹ thời đó, ảnh hưởng lớn đến quan điểm dạy học hiện đại như thế nào [5].

“Chất lượng hoạt động của người học phụ thuộc vào chất lượng tổ chức các hoạt động đó của người dạy” là một trong những quan điểm giáo dục tiêu biểu của nhà Tâm lý học người Nga, L.X. Vygotsky (1896-1934). Trong quá trình hoạt động này, người học bắt chước những phương thức hành động đã được nền văn hóa chấp nhận với sự giúp đỡ của người dạy. Hoạt động học chính là quá trình chiếm lĩnh những phương thức hoạt động đã tồn tại trong một nền văn hóa nhất định thông qua việc tham gia vào những hoạt động xã hội – văn hóa mà người dạy tổ chức. Quá trình học tập là sự tương tác giữa người học và môi trường thông qua sự hướng dẫn của người dạy. L.X. Vygotsky cũng cho rằng sự phát triển nhận thức tốt nhất của người học khi vượt qua “vùng phát triển gần nhất” của mình. Từ đó, người dạy tổ chức những hoạt động một cách độc lập với từng đối tượng người học, nắm vững mức độ có thể phát triển được của mỗi đối tượng người học để lựa chọn phương pháp dạy học phù hợp. Như vậy, L.X.Vygotsky đã đánh giá rất cao vai trò của văn hóa cá nhân người học trong quá trình dạy học, người dạy từng bước dẫn dắt người học bước ra “vùng phát triển hiện tại” (hay còn gọi là văn hóa hiện tại của người học) và hướng đến “vùng phát triển gần nhất” nhằm tiếp cận gần hơn với trí tuệ và kỹ năng cao hơn (văn hóa học tập trong nhà trường), mở ra một trào lưu dạy học mới – dạy học tích cực [6].

Như vậy, kéo dài suốt thời kỳ lịch sử giáo dục thế giới từ thời kỳ trước Công nguyên đến giữa thế kỷ XX, nhiều tư tưởng giáo dục đã thể hiện rõ sự tiến bộ của mình là thấy được vai trò quan trọng của người học trong dạy học, tập trung vào văn hóa người học, phát huy tính tích cực, thúc đẩy người học tham gia vào quá trình học tập. Từ đó, hình thành một quan điểm dạy học tích cực nhằm mục đích đưa người học tiếp cận gần hơn với văn hóa cốt lõi của nhà trường, dần bồi dưỡng và phát triển những tinh hoa vốn có của công dân toàn cầu.

Sự đa dạng các nhóm người học có văn hóa khác nhau trong trường đại học xuất hiện mỗi quan tâm nhất định đến văn hóa trong dạy học. Quá trình dạy học là một quá trình xã hội bao gồm hoạt động dạy và hoạt động học trong đó người học tự giác, tích cực, chủ động, tự tổ chức, tự điều khiển và điều chỉnh hoạt động nhận thức của mình dưới sự điều khiển chỉ đạo, tổ chức, hướng dẫn của người dạy nhằm thực hiện mục tiêu, nhiệm vụ dạy học. Để phát triển yếu tố văn hóa trong dạy học đòi hỏi những yêu cầu mới trong thiết kế, phát triển và đánh giá chương trình dạy học, xây dựng những lí luận mới cho quá trình dạy học tiếp cận đa văn hóa.

Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học có thể hiểu là một quan điểm của dạy học hiện đại với cách tiếp cận quá trình dạy học hướng vào người học. Theo quan điểm này thì người học vừa là mục tiêu, vừa là động lực của quá trình dạy học. Toàn bộ quá trình dạy học phải hướng vào việc hình thành và phát triển nhân cách của người học. Việc học phải xuất phát từ chính người học, từ nhu cầu, động cơ, năng lực của họ, từ đặc điểm tâm lí cá nhân, từ những điều kiện học tập của họ. Việc học của người học phải được phân hóa và cá thể hóa vì mỗi người học có đặc điểm tâm lý riêng, có nhu cầu, động cơ, hứng thú, năng lực riêng. Những đặc tính của người học này đã được hình thành qua một thời gian dài, do ảnh hưởng không nhỏ của yếu tố văn hóa nơi người học sinh sống. Sự khác biệt này tạo nên những phong cách học tập khác nhau. Người dạy tiếp cận được những đặc điểm khác biệt này sẽ tạo động lực học tập mạnh mẽ cho người học, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học nói chung.

Việc tìm hiểu và phân tích tiếp cận đa văn hóa trong dạy học một cách hệ thống đối với giáo dục trong nhà trường đại học cũng còn rất mới trên thế giới và ở Việt Nam mặc dù rất cần thiết giúp tìm ra được những quy luật, yếu tố ảnh hưởng đến quá trình hình thành giá trị văn hóa cốt lõi của người học trong thời đại toàn cầu hóa cũng như đề xuất các biện pháp dạy học nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Việc cụ thể hóa từ khung lý thuyết thành những biện pháp và hình thức tổ chức hiệu quả của một quan điểm hay tư tưởng dạy học nào đó là cả một vấn đề lớn, cần rất nhiều công sức của những người làm nghiên cứu khoa học nói chung.

3. Khái niệm tiếp cận đa văn hóa trong dạy học

Văn hóa tồn tại, hiện hữu rất phong phú và đa dạng trong cuộc sống con người. Cơ sở tâm lý – xã hội học của Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học là:

- Có sự khác biệt đáng kể giữa trải nghiệm và nhận thức văn hóa học tập của người học đến từ các khu vực khác nhau bao gồm: sự tự tin trong giao tiếp, sự nhiệt tình tham gia vào các cuộc thảo luận trong lớp học, sự tương tác với các bạn cùng lớp. Sự khác biệt này mang lại các ý tưởng mới, cách suy nghĩ mới, các kỹ năng và giá trị mới trong sự “pha trộn các nền văn hóa”. Nó cũng đưa ra những thách thức văn hóa như tạo ra những kỳ vọng mới và yêu cầu các phương pháp tiếp cận toàn diện hơn để học tập và giảng dạy [7], đó chính là Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học.

- Con người luôn tồn tại một “Vùng phát triển gần nhất” theo quan điểm nhà tâm lý học người Nga, Lev Vygotsky [8]. Đó là “sự khác biệt giữa mức độ phát triển thực tế (xác định bởi khả năng giải quyết vấn đề một mình) và mức độ phát triển có thể đạt được (xác định thông qua khả năng giải quyết vấn đề khi có sự giúp đỡ, hướng dẫn của người lớn hoặc cộng tác với người có kiến thức nhiều hơn)”. Khái niệm “tiếp cận đa văn hóa” liên quan chặt chẽ tới khái niệm “vùng phát triển gần”. “Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học” là quá trình trong đó người dạy hoặc một người có kiến thức tốt hơn hỗ trợ người học trong “vùng phát triển gần” khi cần và ngừng việc hỗ trợ khi không cần thiết. Hỗ trợ của người dạy trên cơ sở tiếp cận văn hóa đầu vào của người học là rất hữu ích cho người học phải đối mặt với những bài tập khó mà trước đó họ chưa

thực hiện thành công, hay rộng hơn là khi người học đối mặt với môi trường văn hóa học tập mới ở đại học mà họ chưa quen thuộc.

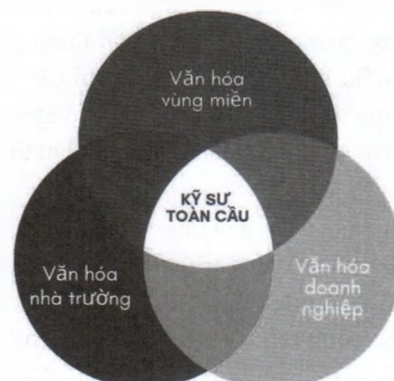
Sự đa dạng các nhóm sinh viên có văn hóa khác nhau trong trường đại học xuất hiện mỗi quan tâm nhất định đến văn hóa trong dạy học. Để phát triển yếu tố văn hóa trong dạy học đòi hỏi những yêu cầu mới trong thiết kế, phát triển và đánh giá chương trình dạy học, xây dựng những lí luận mới cho quá trình dạy học tiếp cận đa văn hóa. Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học có thể hiểu là một quan điểm của dạy học hiện đại với cách tiếp cận quá trình dạy học hướng vào người học. Toàn bộ quá trình dạy học phải hướng vào việc hình thành và phát triển nhân cách của người học. Việc học phải xuất phát từ chính người học, từ nhu cầu, động cơ, năng lực của họ, từ đặc điểm tâm lí cá nhân, từ những điều kiện học tập của họ. Việc học của người học phải được phân hóa và cá thể hóa vì mỗi người học có đặc điểm tâm lý riêng, có nhu cầu, động cơ, hứng thú, năng lực riêng. Những đặc tính của người học này đã được hình thành qua một thời gian dài, do ảnh hưởng không nhỏ của yếu tố văn hóa nơi người học sinh sống. Sự khác biệt này tạo nên những phong cách học tập khác nhau. Người dạy tiếp cận được những đặc điểm khác biệt này sẽ tạo động lực học tập mạnh mẽ cho người học, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học nói chung. Việc quan tâm đến yếu tố văn hóa của người học sẽ thúc đẩy người dạy tổ chức các hoạt động dạy học và lựa chọn đa dạng những phương pháp dạy học phù hợp với người học, góp phần giúp người học dễ dàng thích nghi và tiếp nhận những tinh hoa văn hóa nhà trường để học tập hiệu quả hơn.

Vì vậy, Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học là quá trình người dạy giúp người học tích cực, chủ động hòa nhập vào các điều kiện học tập, nội dung và phương pháp học tập của nhà trường (gọi chung là văn hóa học tập nhà trường) và tiếp cận với các nội dung của văn hóa doanh nghiệp nhằm hình thành, phát triển và hoàn thiện nhân cách, đáp ứng những yêu cầu của xã hội.

4. Mô hình tiếp cận đa văn hóa

Vấn đề trải nghiệm đa văn hóa của các người học đến từ những khu vực khác nhau là rất quan trọng khi họ bắt đầu chuyển sang một môi trường học tập và phát triển trong trường đại học. Hiểu rõ hơn về yếu tố đa văn hóa của người học, nhận ra được những trải nghiệm tích cực và tiêu cực trong quá trình chuyển đổi từ nền tảng văn hóa địa phương sang môi trường văn hóa giáo dục đại học, các tổ chức giáo dục có thể khiến người học thành công hơn trong nghiên cứu và học tập tại các trường đại học. Khi xem xét sự khác biệt trong việc dạy và học người học thuộc các nền văn hóa khu vực khác nhau, bài báo đưa ra mô hình văn hóa thảo luận trong phần này đóng vai trò là khung lý thuyết làm sáng tỏ sự khác biệt về văn hóa nhà trường và văn hóa doanh nghiệp mà người học đến từ các khu vực khác nhau có xu hướng gặp phải khi đi qua biên giới văn hóa, và cung cấp một lăng kính phân tích để các tổ chức giáo dục đại học cùng với người học tìm ra con đường kết nối văn hóa trong sự nghiệp toàn cầu hóa hiện nay.

Hình 1. Mô hình tiếp cận đa văn hóa

Là một nhân tố nền tảng, văn hóa của người học có ảnh hưởng đáng kể đến hiệu quả và mục tiêu đào tạo tại các cơ sở giáo dục đại học. Nếu như trước đây, chúng ta vẫn cho rằng hiệu quả của quá trình đào tạo

phụ thuộc đơn thuần vào chiến lược và chương trình đào tạo, thì đến nay cả trong lý luận và thực tiễn dạy học đã chứng tỏ ảnh hưởng qua lại trực tiếp của rất nhiều yếu tố trong đó có yếu tố văn hóa tác động mạnh mẽ đến mục tiêu, kế hoạch dạy học và đặc biệt là đến phương pháp dạy học. Việc ứng dụng linh hoạt các phương pháp dạy học tích cực như giải quyết vấn đề, thảo luận nhóm, dự án... có quan tâm đến yếu tố văn hóa của người học đòi hỏi phải cấu trúc lại các chương trình đào tạo truyền thống, khuôn mẫu. Ví dụ, nếu như việc sử dụng phương pháp diễn giảng kết hợp với các giáo cụ trực quan (tranh, ảnh, mô hình) có hiệu quả tốt trong hình thức tổ chức dạy học theo nhóm, lớp, thích hợp với nhóm văn hóa theo chủ nghĩa tập thể thì các phương pháp hướng dẫn thực hành, tập luyện chương trình hóa... chủ yếu thích hợp với hình thức tổ chức đào tạo cho nhóm người học mang đặc trưng chủ nghĩa văn hóa cá nhân. Việc lựa chọn phương pháp dạy học thích hợp không phải do chủ quan của người dạy mà phải phù hợp với mục tiêu, nội dung, điều kiện phương tiện dạy học và đặc biệt là phải phù hợp với văn hóa đặc trưng của người học. Lựa chọn và sử dụng phối hợp nhiều phương pháp đào tạo thích hợp với tư tưởng lấy người học làm trung tâm, tích cực hóa hoạt động của người học, hình thành ở người học cách học tập hợp lý và có hiệu quả đặc biệt, tạo điều kiện cho người học làm việc và học tập độc lập. Đồng thời cách tiếp cận đa văn hóa trong dạy học cũng góp phần giúp người học dễ dàng thích nghi và tiếp nhận văn hóa nhà trường để học tập hiệu quả hơn.

Tiếp cận được bản sắc văn hóa nhà trường sẽ là một bước đệm vững chắc để người học rèn luyện các kỹ năng phù hợp với văn hóa doanh nghiệp, người học có thể thích nghi và hòa nhập với những giá trị cốt lõi, thái độ và hành vi làm việc đặc trưng của doanh nghiệp sau khi tốt nghiệp. Dựa trên quan điểm này, việc đào tạo kỹ sư phù hợp với văn hóa doanh nghiệp là hoạt động đào tạo của tổ chức giáo dục đại học không những phải đáp ứng được nhu cầu về năng lực, mà còn cần có khả năng làm việc nhất quán với giá trị và “đặc điểm tính cách” của doanh nghiệp.

5. Bản chất tiếp cận đa văn hóa trong dạy học

Việc tiếp cận đa văn hóa trong dạy và học được thể hiện bởi người học tích cực hòa nhập với văn hóa nhà trường và văn hóa doanh nghiệp. Người học đáp ứng đầy đủ và có hiệu quả với những yêu cầu học tập mới, khác về lượng và chất so với văn hóa học tập ở trường phổ thông (cả về khối lượng kiến thức lẫn độ sâu và độ khó của nội dung kiến thức); lĩnh hội được nội dung bài học; sử dụng các phương pháp học tập phù hợp để giải quyết được các nhiệm vụ của từng môn học; làm quen và hứng thú với văn hóa lên thư viện, biết cách đọc và tổng hợp các tài liệu tham khảo phục vụ cho môn học chính; chủ động tự học, tự nghiên cứu ngoài giờ lên lớp; tích cực và sáng tạo trong các hoạt động của giờ thực hành và thí nghiệm... Ngoài ra, người học cần biết sử dụng các phương tiện kỹ thuật mới, hiện đại, phục vụ cho việc học tập (sử dụng thành thạo máy vi tính khi học tin học và khi thuyết trình, biết cách tra cứu tài liệu điện tử của hệ thống thư viện, thao tác tốt các máy móc trong phòng thí nghiệm thực hành; biết sử dụng hợp lý các cơ sở vật chất đã có của trường để phục vụ cho việc học tập (biết tận dụng các loại tài liệu tham khảo, phòng đọc sách của thư viện nhà trường); biết khắc phục những khó khăn để phục vụ cho việc học tập của bản thân. Người học cần làm quen, thâm nhập tích cực, chủ động vào các mối quan hệ bạn bè, thầy cô ở trong lớp, trong trường để hòa nhập tốt hơn và tự tin hơn. Việc thiết lập các mối quan hệ mới của người học khi vào học trong nhà trường là một việc làm có ý nghĩa và quan trọng, tạo điều kiện cho người học nhanh chóng tiếp cận và thích ứng với môi trường văn hóa mới.

Tiếp cận được bản sắc văn hóa nhà trường sẽ là một bước đệm vững chắc để người học rèn luyện các kỹ năng phù hợp với văn hóa doanh nghiệp, người học có thể thích nghi và hòa nhập với những giá trị cốt lõi, thái độ và hành vi làm việc đặc trưng của doanh nghiệp sau khi tốt nghiệp. Dựa trên quan điểm này, việc đào tạo kỹ sư phù hợp với văn hóa doanh nghiệp là hoạt động đào tạo của tổ chức giáo dục đại học không những phải đáp ứng được nhu cầu về năng lực, mà còn cần có khả năng làm việc nhất quán với giá trị và “đặc điểm tính cách” của doanh nghiệp. Mô hình hợp tác giữa nhà trường và doanh nghiệp mang đến nhiều lợi ích cho cả trường đại học và doanh nghiệp và đặc biệt là người học. Các doanh nghiệp sẽ đóng vai trò là những nhà cung cấp thông tin để các cơ sở đào tạo nắm được nhu cầu của thị trường lao động. Vì lợi ích của chính mình, hoạt động đào tạo của cơ sở đào tạo luôn hướng tới nhu cầu xã hội, trong đó có nhu cầu

doanh nghiệp. Như vậy, các cơ sở đào tạo luôn có nhu cầu phải được gắn kết với doanh nghiệp. Mặt khác, nếu cơ sở đào tạo đảm bảo cung cấp những lao động đáp ứng đúng nhu cầu của doanh nghiệp, thì đối với doanh nghiệp đó là điều lý tưởng nhất. Được hợp tác với một cơ sở đào tạo cũng là nhu cầu thiết thực của chính doanh nghiệp. Do đó, mối liên kết này vừa mang tính tất yếu, vừa mang tính khả thi cao trong việc đáp ứng lao động cho doanh nghiệp. Nhưng điều cần phải nhấn mạnh ở đây là mối liên kết giữa các cơ sở đào tạo với doanh nghiệp không mang tính hỗ trợ từ phía này đối với phía kia, mà là một sự cần thiết khách quan về sự tồn tại và phát triển bền vững chung, bởi tiến trình này đem lại lợi ích cho cả doanh nghiệp, nhà trường và người học.

Chính vì vậy, bên cạnh việc trang bị những kiến thức sâu về chuyên ngành mình theo học, người học cũng cần chủ động tìm hiểu những hoạt động trải nghiệm thực tế tại doanh nghiệp ngay từ khi đang học tập tại trường nhằm giúp bản thân có thể hòa nhập và đáp ứng nhanh các yêu cầu của doanh nghiệp ngay khi tốt nghiệp. Việc tiếp cận văn hóa doanh nghiệp của người học được thể hiện ở các yếu tố như: Nhận thức của người học về tầm quan trọng của việc tiếp cận văn hóa doanh nghiệp; Nhận thức của người học về các nội dung cần tìm hiểu khi tiếp cận doanh nghiệp; Thái độ hứng thú, chủ động và hành vi tích cực của người học tại doanh nghiệp.

6. Kết luận

Tiếp cận đa văn hóa trong dạy học là một hướng đi mới nhằm góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả của quá trình đào tạo. Các nhà giáo dục cũng phải nhận thức rõ hơn về bản chất văn hóa được đưa vào thiết kế giảng dạy nhằm lựa chọn các hoạt động giảng dạy, phong cách dạy học phù hợp để có những con đường tương tác hiệu quả hơn với người học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Lê, N.H. (1995). Luận Ngữ. Nxb Văn học. Hà Nội
- [2] Nguyễn, H.L. (2013). Nhà giáo họ Khổng. Nxb Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh.
- [3] Lê, K.N. (2014). Triết lý của Khổng Tử về phương pháp giáo dục.
- [4] Dewey, J. and R.D. Archambault (1974). John Dewey on education selected writings.
- [5] Mead, G.H., G.J. Biesta, and D. Trohler (2015). Philosophy of Education. Routledge.
- [6] Moll, L.C. (1992). Vygotsky and education: Instructional implications and applications of sociohistorical psychology. Cambridge University Press.
- [7] Ramburuth, P. and M. Tani (2009). The impact of culture on learning: Exploring student perceptions. Multicultural Education & Technology Journal.

ABSTRACT

Multicultural approach to teaching - a new educational trend of the 21st century education

Multicultural approach to teaching is one of the new educational trends with many advantages and high efficiency in the 21st century. Multicultural approach to teaching can be considered as a view of modern teaching with a learner-centered approach to the teaching process. It is the process by which the teacher helps the learners to actively and actively integrate with the school culture (conditions, learning content and teaching methods) and corporate culture in order to form, develop and perfect the personality of learners, helping learners to meet the requirements of society.

Keywords: *Multicultural, higher education.*